

Sverige är inte längre ett nordiskt land

Sverige faller efter våra nordiska grannländer i att vaccinera befolkningen mot Covid-19. Att öka vaccinationstakten borde nu vara högsta prioritet för att kunna förhindra fler dödsfall och återgå till ett öppet, livskraftigt samhälle.

Enbart genom jämförelser med andra länder borde det stå klart att vaccineringen skulle kunna gå snabbare än den gjort hittills. Till exempel har över en fjärdedel av britterna redan vaccinerats. Det beror naturligtvis delvis på att Storbritannien, tack vare egna snabbare förhandlingar och kortare tillståndsprocess, kunde börja vaccineringen tre veckor tidigare än EU. Men även för tre veckor sedan hade landet vaccinerat nästan 14 procent av sin befolkning.

På tisdagen (23/2) kunde finansminister Magdalena Andersson (S) meddela att Sverige ligger på tionde plats i vaccineringsgrad bland EU-länderna, plus Island och Norge. Även om det för Andersson lär ha varit välkommet med goda nyheter tecknar de faktiska siffrorna en dystrare bild. Det är nämligen bara med 0,1 procentenhets skillnad som vi kvalar in på topp tio-listan framför Frankrike.

Med 4,4 procent av svenskarna vaccinerade ligger vi faktiskt betydligt närmare de syd- och östeuropeiska medlemsstaterna än våra nordiska grannar. Cypern, Grekland, Ungern, Litauen och Rumänien ligger exempelvis på 4,2 procent, medan Norge har lyckats vaccinera 5,3 procent, Finland 5,4 procent och Danmark hela 5,8 procent av sin befolkning. Det kan tyckas futtigt med ett par tiondels procentenheter, men om vi hade legat i nivå med Norge skulle 70 000 fler personer ha fått vaccin.

Ännu en gång tycks pandemin visa att Sverige inte längre hör hemma i den nordiska familjen. Något som blir tydligare av skälen till att vaccineringen sackar efter. Vaccinsamordnare Richard Bergström förklarar för Expressen (23/2) att vi, till skillnad från Norge och Danmark, inledningsvis inte kunde nyttja vaccinleveranserna optimalt, vilket ledde till färre doser per leverans.

Emma Spak, hälso- och sjukvårdschef vid Sveriges kommuner och regioner, SKR, menar i stället att problemet i huvudsak beror på bristande logistik. Framför allt eftersom de som vaccineras just nu är personer med hemtjänst, och vaccineringen därför måste ske i hemmet.

Både logistik och medicinsk kompetens brukade vara områden där Sverige låg i framkant. Såväl fungerande välfärd som effektiv administration utgör hörnstenar i vad som utanför Norden benämns "den nordiska modellen". Men nu framträder sprickor på ytterligare ett område.

Det finns åtgärder att ta till. I fPlus rapporteras (23/2) till exempel om att företagshälsovården inte nyttjas i tillräckligt hög grad. Trots att den med sin erfarenhet av årlig influensavaccinering skulle kunna nå ut till 1,8 miljoner arbetande svenskar. Regeringen bör ta intryck av våra nordiska grannar och göra allt som krävs för att vaccineringen ska lyckas.

Daniel Åkerman